

Збудники гемофіліозів

Гемофіліозна плевропневмонія свиней

Гемофільозна плевропневмонія – це інфекційна, контагіозна хвороба свиней різного віку, яка проявляється ремітуючою лихоманкою, катаральною пневмонією, сухим кашлем, відставанням у рості і розвитку поросят, а при ускладненнях – прогесуючим схудненням.

Історичні дані

Хвороба була описана у 1903 р. У.Грипсом. Збудник захворювання майже одночасно був відкритий американськими і англійськими вченими (1965 р.), які дали йому рівноцінну назву- *Haemophilus pleuropneumoniae*.

Таксономія

Родина: Pasteurellaceae

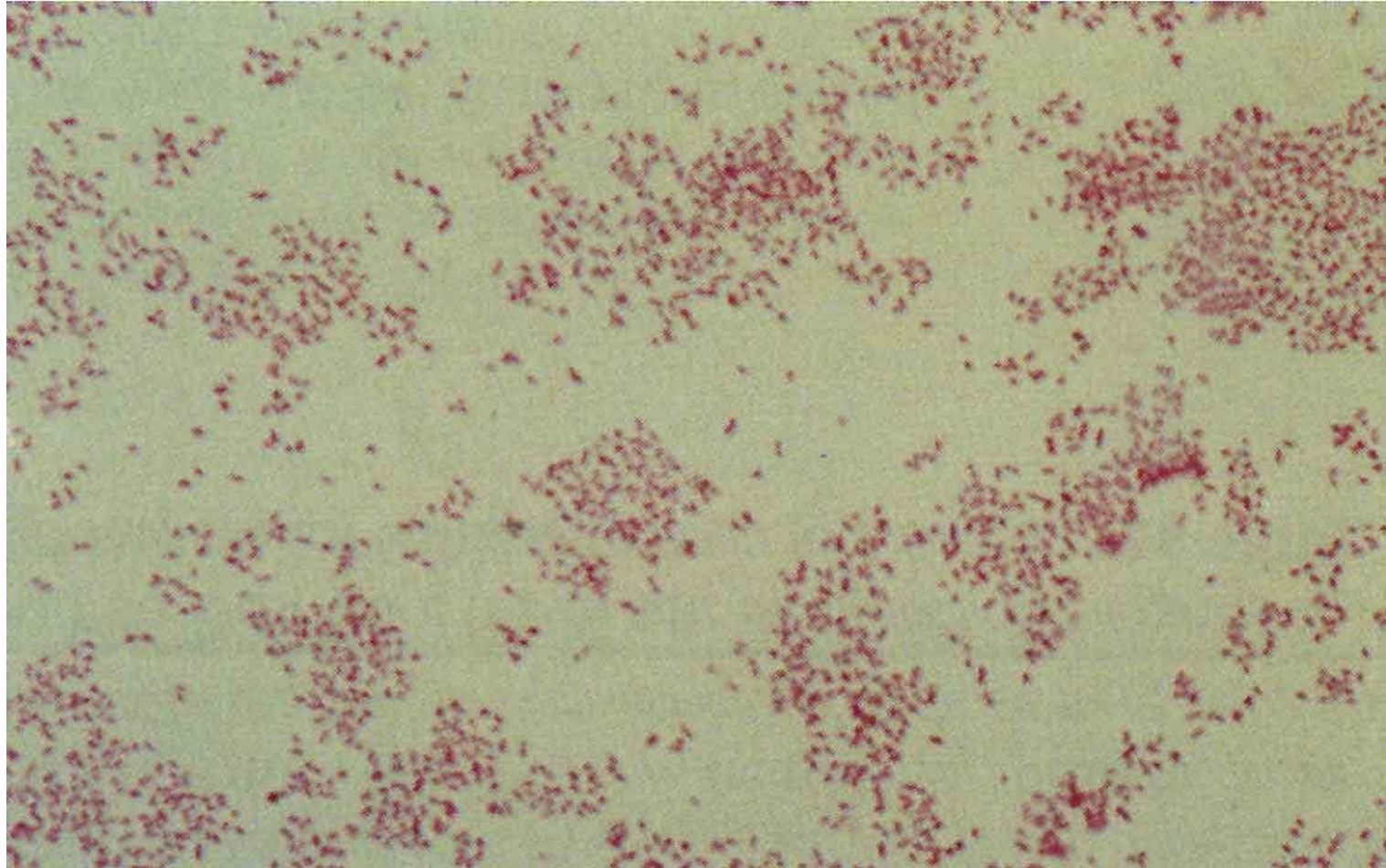
Рід: Haemophilus

Вид: H. pleuropneumoniae

Морфологія збудника

Це дрібні поліморфні палички, в діаметрі 0,3–0,4 мкм, які мають виражений тропізм до легеневої тканини, нерухомі, грамнегативні, утворюють капсулу, спор не утворюють. Можуть бути у вигляді коротких ланцюжків і навіть коків.

Мікроскопічна картина (забарвлення за Грамом)

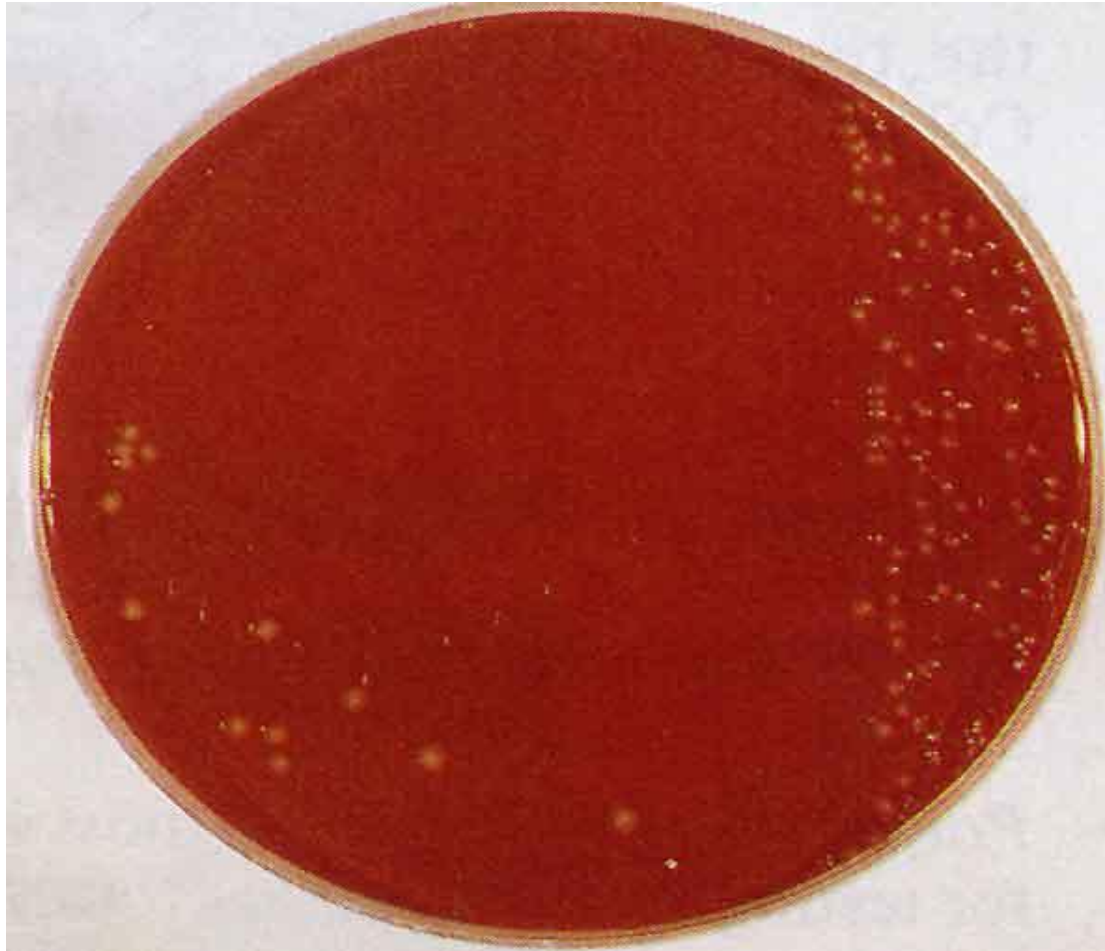
Культуральні властивості

- шоколадний МПА (до розплавленого МПА при 90°C додають 10% крові барана - середовище стає кольору шоколаду);
- кров`яний агар (після посіву дослідного матеріалу роблять хрестоподібний посів кишкової палички або стафілокока;
- на рідких середовищах з ростовим фактором викликає рівномірне скаламучення

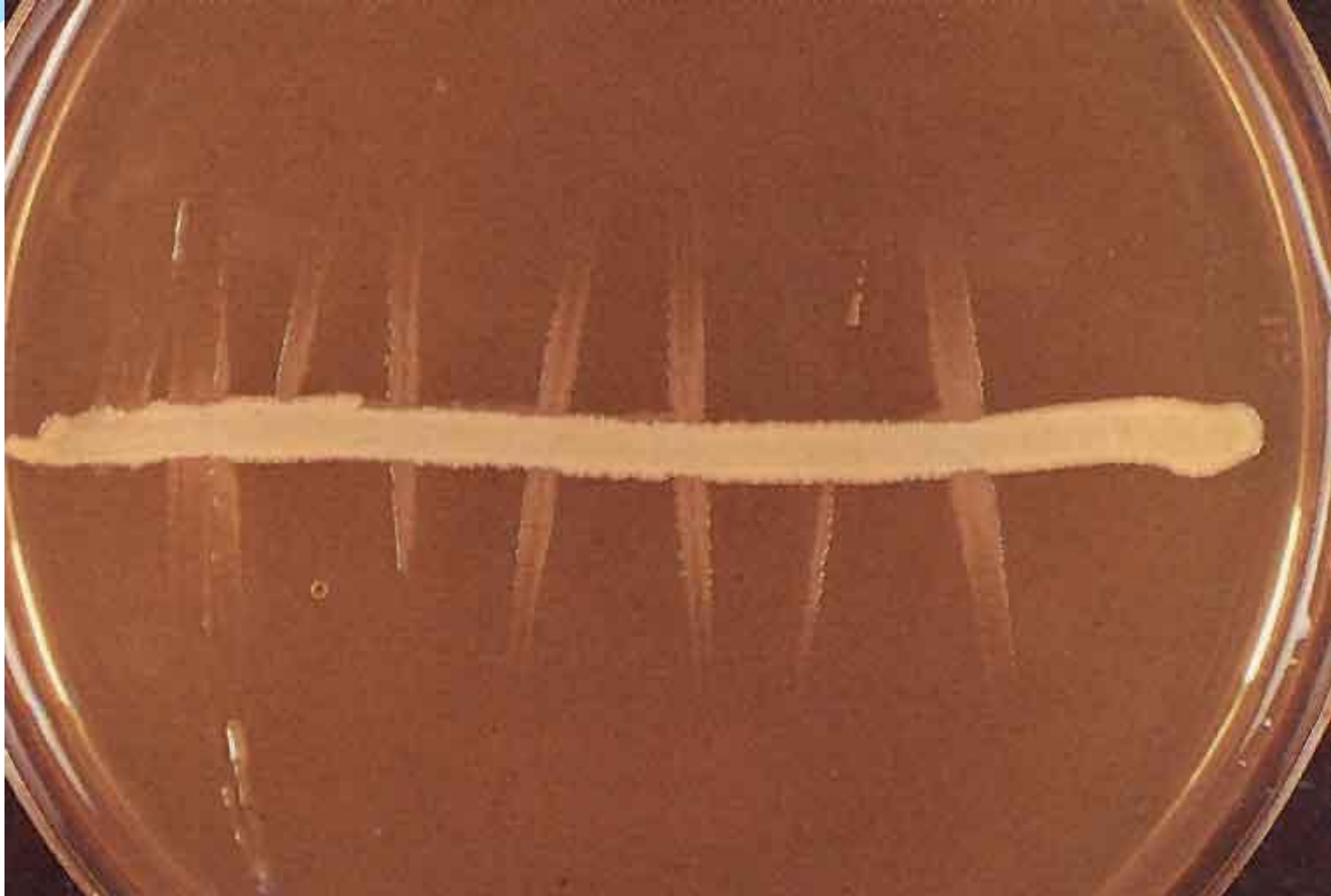
На кров`яному агарі збудник утворює дрібні, гладенькі, випуклі, круглі, з рівними краями колонії, слизистої консистенції, оточені зоною гемолізу.

Збудник відрізняється повільним ростом (10...30 доба); для культивації використовують також 5–6-добові курячі ембріони.

Ріст збудника на кров`яному агарі

Ріст збудника на шоколадному агарі

Антигенна структура

На даний момент встановлено 10 серологічних варіантів збудника, які не відрізняються один від одного морфологією, культуральними і біохімічними властивостями, і відрізняються лише по капсульному антигену.

Стійкість збудника

При температурі 5...10°C і вологості повітря 75...80% збудник зберігається у зовнішньому середовищі до 28 діб, в підстилці – до 1...5 діб, при -20°C – місяцями, а при 50°C гине моментально. Висушений на склі зберігає життєздатність до 4 діб. Звичайні дезінфікуючі речовини вбивають збудника миттєво.

Патогенез

Після проникнення в легені аерогенним шляхом, протягом перших 2 тижнів збудник активно розмножується на слизовій оболонці трахеї, бронхів і бронхіол, викликаючи утворення вогнищ серозно-катаральної бронхопневмонії. Через 3 тижні вони поступово проникають глибше в дихальні шляхи і альвеоли. В цей час починають проявлятися перші клінічні ознаки захворювання.

В результаті ослаблення резистентності організму і посилення вторинної мікрофлори, патологічний процес на останніх стадіях може перейти в лобарну катаральногнійну і навіть гнійно-некротичну пневмонію. В кінцевому результаті це призводить до виснаження тварин, задишки, серцевої недостатності і загибелі

Клінічні ознаки захворювання

- Інкубаційний період – в середньому складає 10...16 днів (від 1 дня до 10 міс)
- **Гострий перебіг хвороби** – частіше триває 14 днів і більше і супроводжується сухим частим і поверхневим кашлем, ремітуючою лихоманкою, частина поросят гине. Більшість тварин клінічно стають здоровими, але перехворілі тварини відстають у рості і розвитку.

- **Хронічний перебіг хвороби** – початкові ознаки проявляються поступово між 3 і 10 тижнем життя поросят у вигляді гіпертермії і рідкого поверхневого кашлю. Друга стадія триває кілька тижнів і навіть місяців. Головним симптомом є рідкий але глибокий кашель, який проявляється при годівлі, пересуванні і вигоні їх на прогулянку. Можлива лихоманка і болючість в міжреберних проміжках. Хворі тварини помітно відстають в рості і розвитку.

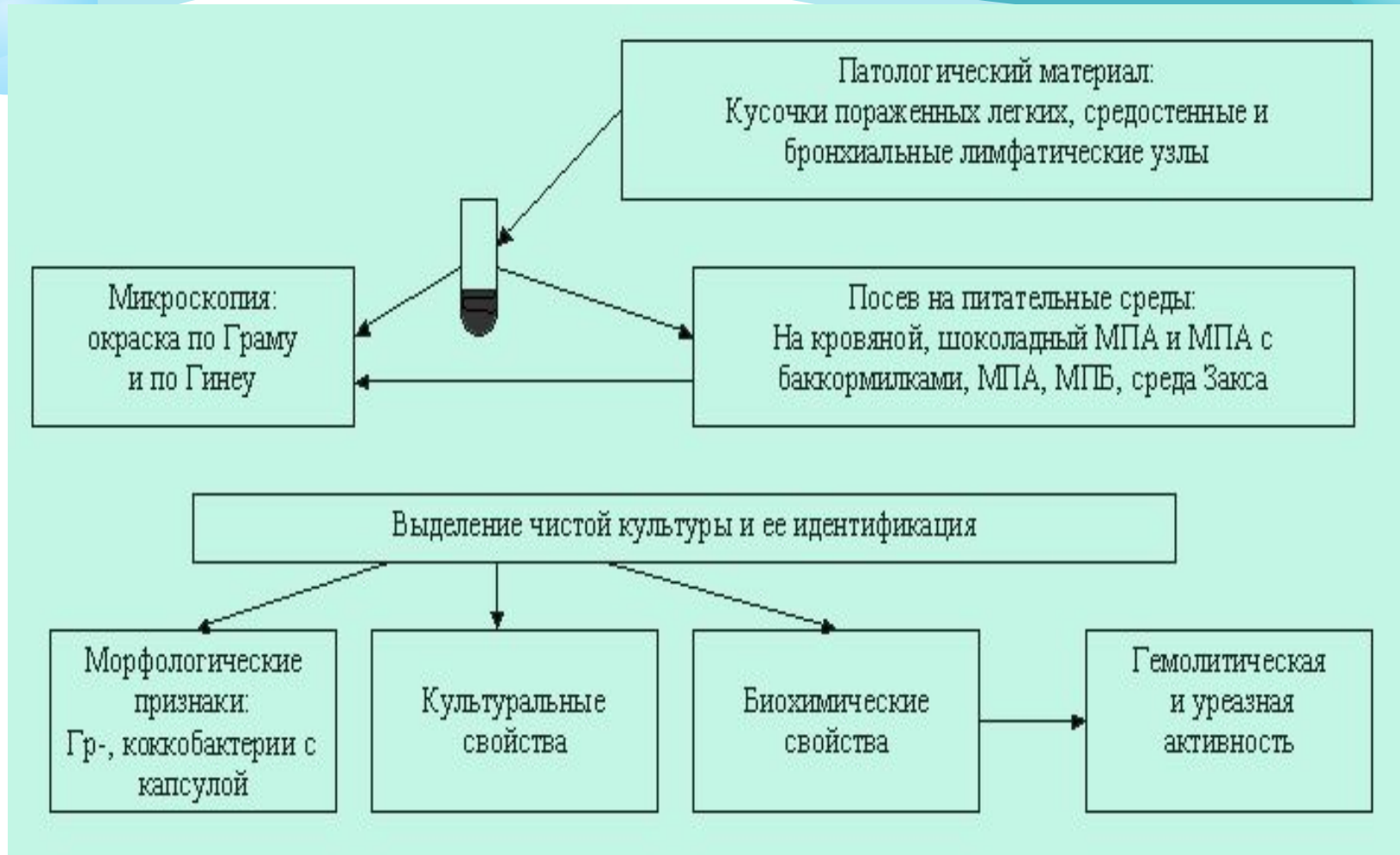
Епізоотологія

Чутливими є тільки свині. Частіше хворіють підсисні поросята 2 – 3-тижневого віку, відйомні у віці 2-3 місяців і підсвинки до 6-8-місячного віку. Джерелом збудника інфекції є хворі тварини та перехворілі, які протягом тривалого часу виділяли збудник в середовище з частинками слизу при кашлі і чханні. Збудник в стаді поширюється контактним або аерогенним шляхом.

Діагностика

Для дослідження направляють шматочки уражених легень, средостінні і бронхіальні ліматичні вузли. З матеріала готують мазки-відбитки, фарбують за Грамом і Гінса, мікроскопують. Паралельно роблять посів на завчасно підсушений кров`яний агар в чашках. Вірулентність виділеної культури визначають на білих мишах при внутрішньочеревному зараженні.

Схема лабораторной диагностики

Імунітет та лікування

Імунітет вивчений недостатньо. Для специфічної профілактики запропонована ГОА-формолвакцина. Вакцинують супоросних свиноматок для створення колострального імунітету. Важко хворих тварин вибраковуюють.

Список використаної літератури

- 1. Бакулов И.А. Эпизоотология с микробиологией Москва: "Агропромиздат", 1987. - 415с.
- 2. Инфекционные болезни животных / Б.Ф. Бессарабов, Е.С. Воронин и др.; Под ред. А.А. Сидорчука. - М.: КолосС, 2007. - 671 с
- 3. Алтухов Н.Н. Краткий справочник ветеринарного врача Москва: "Агропромиздат", 1990. - 574с
- 4. Довідник лікаря ветеринарної медицини/ П.І. Вербицький, П. П. Достоєвський. - К.: "Урожай", 2004. - 1280с.
- 5. Справочник ветеринарного врача / А. Ф Кузнецов. - Москва: "Лань", 2002. - 896с.
- 6. Справочник ветеринарного врача / П.П. Достоевский, Н.А. Судаков, В.А. Атамась и др. - К.: Урожай, 1990. - 784с.
- 7. Гавриш В.Г. Справочник ветеринарного врача, 4 изд. Ростов-на-Дону: "Феникс", 2003. - 576с.